

Jan Hamáček
1. místopředseda vlády
a ministr vnitra

V Praze 21. dubna 2020
Č. j. MV-61181-3/OPK-2020

Vážená paní zmocněnkyně,

obdržel jsem Vaši žádost o informace, jaké postupy a opatření byly přijaty k plnění doporučení, které obsahuje podnět Výboru pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách. Souhlasím s Vámi, že vyhlášený nouzový stav a omezení pohybu osob přináší zvýšené riziko incidentů domácího násilí a zvyšování napětí v domácnostech v souvislosti se stresory, kterými jsou i ztráta zaměstnání, omezení možnosti pohybu mimo domácnost, strach z onemocnění apod. Proto již od počátku vyhlášení nouzového stavu Ministerstvo vnitra a Policie ČR pracuje na uzpůsobení činnosti nastalým podmínkám.

K jednotlivým doporučením uvádím následující:

- 1. Průběžně vyhodnocovat statistiky případů domácího a sexuálního násilí a přezkoumávat účinnost opatření za účelem pomoci obětem v době nouzového stavu.*

Statistiky provedených vykázaní v případech domácího násilí jsou průběžně sledovány. Vyhodnocovány jsou pololetně, kdy jednotlivá krajská ředitelství, která do policejního systému zaznamenávají počty provedených vykázaní průběžně, zasílají počty provedených vykázaní za uplynulé období Ředitelství služby pořádkové policie („ŘSP“), které je gestorem problematiky domácího násilí za Policii ČR. Momentálně ŘSP připravilo materiál pro vedení Policie ČR, ve kterém mapuje počty vykázaní za měsíc březen, jestli v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu a omezením pohybu osob nedošlo k výraznému navýšení/snížení počtu provedených vykázaní. Zatím panuje předběžný názor, že měsíc je krátká doba na to, aby se toto projevilo (a to i ze strany organizací pomáhajících obětem a Asociace pracovníků intervenčních center APIC). Navýšení počtu vykázaní ve třech krajích spíše souvisí s personální obměnou krajských metodiků. Vytvořený materiál se statistikami přikládám v příloze. V současné situaci budou statistiky vyhodnocovány průběžně až do odvolání.

Případy sexuálního násilí jsou v rámci činnosti Policie ČR zaznamenávány do policejních statistik jako trestné činy, jejichž skutkovou podstatu naplňují. Taková trestná činnost je řešena odbory obecné kriminality služby kriminální policie a vyšetřování, které sledují současné trendy a vývoj u každého druhu kriminality.

2. *Průběžně vyhodnocovat záznamy o všech hovorech a výjezdech PČR z hlediska případného zvyšování počtu případů domácího násilí a průběžně reagovat na případné zvyšování rizika domácího násilí.*

Všechny hovory na lince 158 jsou monitorovány a nahrávány. O výjezdech v případech domácího násilí platí, že jakmile hlídka vyjíždí do společné domácnosti, tak vyplňuje úřední záznam o incidentu se znaky domácího násilí, i když nedojde k policejnímu vykázání. Tento úřední záznam je součástí elektronického policejního systému, takže v něm uvedené informace je možné použít pro další výjezdy hlídky do té samé společné domácnosti. Úřední záznamy mohou sloužit jako podklady pro oprávnění policisty vykázat násilnou osobu v případech dlouhodobého násilí. ŘSPP současnou situaci monitoruje, a to i na základě každodenní spolupráce s krajskými metodiky na domácí násilí.

3. *Zajistit důsledné dodržování aplikace diagnostické metody SARA (Spousal Assault Risk Assessment) při vyhodnocování všech případů podezření na domácí násilí.*

Metoda SARA je aplikována na všechny případy domácího násilí. Vykazující policista má k dispozici tzv. výjezdní desky, které obsahují nejen karty metody SARA, ale i formuláře, které jsou při provádění vykázání třeba. Takové desky obsahuje každé hlídkové policejní vozidlo. Výjezdní desky byly v loňském roce obnoveny a doplněny z dotačního programu Ministerstva vnitra. Metoda SARA je diagnostický nástroj, který napomáhá policistovi v rozhodnutí, zda podle zákona o Policii ČR využije svého oprávnění vykázat násilnou osobu ze společné domácnosti.

4. *Průběžně vyhodnocovat účinnost monitoringu domácnosti v návaznosti na "Postup policisty při vykázání osoby, která má nařízenou karanténu (domácí izolaci) v souvislosti s onemocněním COVID 19 – usměrňovací činnosti".*

Provádění monitoringu domácnosti v případech s domácím násilím, kde je ohrožená a násilná osoba v domácí karanténě nebo domácí izolaci, ale kde nebude zatím provedeno vykázání, bylo zavedeno uvedeným usměrňovacím činností vydaným 23. března 2020 pod č.j. PPR-11618-2/ČJ-2020-990420. O provedení monitoringu je jak ohrožená, tak násilná osoba předem poučena. Za normálních okolností se takový monitoring neprovádí. Buď je provedeno vykázání, nebo není a situace ze strany policie není automaticky monitorována. Toto opatření bylo zavedeno k omezení rizika opakování incidentů domácího násilí jako nadstavba běžné činnosti policistů, protože u případů s karanténou nebo izolací je nutné postupovat v souladu s nařízeními vyhlášenými vládou a potvrzenými Poslaneckou sněmovnou v souvislosti s vyhlášeným nouzovým stavem a omezením pohybu osob. Vyhodnocení přínosu monitoringu bude možné až po uplynutí určité doby fungování. ŘSPP sleduje veškeré dění ohledně domácího násilí. Všichni metodici na domácí násilí byli vyzváni, aby monitoring a jeho dopady sledovali.

U násilníků, kteří nejsou v domácí karanténě nebo izolaci, je postupováno standardní cestou, tj. možným využitím oprávnění policisty vykázat násilnou osobu ze společné domácnosti podle § 44 a násl. zákona o policii ČR. Vykázat násilnou osobu je oprávnění policisty, nikoli povinnost, jehož využití zvažuje každý policista podle aktuální situace obdobně jako u oprávnění využití donucovacích prostředků.

5. *V rámci jednání krajských a krizových štábů měst doporučovat vyčlenění dostatečných lůžkových kapacit pro oběti domácího násilí a jejich děti, které nemohou být přijaty do azylových domů, za využití bezpečných prostor (hotely s recepcí, volné byty apod.).*

Pokud se vyskytne lokální problém s umístováním takových osob, zástupce Policie ČR v krizových štábech (nejčastěji ředitel krajského ředitelství Policie ČR, případně jeho náměstek) podporuje nebo i může navrhnout takové řešení, pokud o takovém problému bude Policie ČR informována.

Ministerstvo vnitra má připraven materiál, který může být mezirezortně projednán, jestliže dojde k růstu incidentů domácího násilí a s tím i potřeba řešit další ubytování obětí a jejich dětí. Tento problém s nedostatkem takových ubytovacích kapacit je dlouhodobý, řeší jej ve svých úkolech i Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019 – 2022, ovšem ne v gesci Ministerstva vnitra.

6. *Ve spolupráci s krajskými hygienickými stanicemi prostřednictvím krajských krizových štábů nadále zajišťovat kapacity pro umístění vykázaných osob, jsou-li v karanténě či izolaci, v souladu s „Postup policisty při vykázání osoby, která má nařízenou karanténu (domácí izolaci) v souvislosti s onemocněním COVID 19 – usměrnění činnosti“ a v ostatních případech nadále ponechat institut vykázání bez omezení.*

Dne 23. března 2020 byl vydán "Postup policisty při vykázání osoby, která má nařízenou karanténu (domácí izolaci) v souvislosti s onemocněním COVID 19 – usměrnění činnosti" pod č.j. PPR-11618-2/ČJ-2020-990420, který upravuje postup vykázání v případech, kdy je vykazovaná osoba v povinné domácí karanténě nebo domácí izolaci. Následně bylo vydáno usnesení vlády č. 341 o řešení situace některých osob, kterým byla nařízena karanténní opatření. Toto usnesení vlády upravuje spolupráci Policie ČR, hygienických stanic a krizových štábů v případech, kdy je vykazovaná osoba v povinné domácí karanténě nebo domácí izolaci. V jednotlivých regionech byly vyčleněny prostory, kam je možné takové vykázané osoby umístit. Vyčleňování kapacit je potvrzeno i předsedkyní APIC.

Ohledně vykazování v případech, kdy násilná osoba není v karanténě nebo izolaci, platí viz. výše.

7. *Ve spolupráci s krajskými krizovými štáby zajišťovat distribuci dostatečného množství ochranných pomůcek pro ambulantní i pobytové provozy pro oběti domácího násilí.*

Ministerstvo vnitra (Hasičský záchranný sbor) z centrálního skladu v Opočínku, kde probíhá kontrola, počítání apod., doveze ochranné pomůcky na jedno místo v kraji (určené ve spolupráci s krajským krizovým štábem). Poté distribuci přebírá kraj, který rozváží prostředky na potřebná místa. Materiál Ministerstva zdravotnictví je distribuován ve spolupráci Správy státních hmotných rezerv s Armádou ČR.

8. *Informovat veřejnost o existujících organizacích poskytujících pomoc násilným osobám, např. prostřednictvím veřejného upozornění.*

Ministerstvo vnitra uveřejnilo na webových stránkách ministerstva www.mvcr.cz a na www.prevencekriminality.cz článek o násilných osobách v případech domácího násilí a možnostech pomoci prostřednictvím programů, které jsou hrazeny z dotací administrovanými OPK v rámci programu Prevence sociálně patologických jevů se zaměřením na prevenci a eliminaci domácího násilí prostřednictvím práce s násilnými osobami a osobami nezvládajícími agresi ve vztazích, a informace o dalších programech pro násilné osoby, včetně karty pro vykazované osoby, která je policisty předávána násilníkům v případech vykazání.

Velmi vítám možnost propojení sil a vzájemné spolupráce, kterou podporuji i mimo vyhlášený nouzový stav. Ministerstvo vnitra má i své zástupce ve Výboru pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách. Podle mého názoru je prostor pro součinnost zmocněnkyně právě u doporučení č. 5, jehož řešení není možné v gesci Ministerstva vnitra, toto řešení můžeme pouze podporovat nebo navrhopat v rámci jednání krizových štábů.

S pozdravem

Jan Hamáček
v z. JUDr. Ing. Jiří Nováček

Vážená paní
prof. JUDr. Helena Válková, CSc.
zmocněnkyně vlády pro lidská práva
Úřad vlády

Praha